

10 ශ්‍රේණිය සිංහල- සන්ධි

ඒකකය- 19 වැඩපොත

- සන්ධි විධි 10 හැඳින්වීම
- මනක නබා නබා ගැනීමට කවියක්
- පෙළ පොත අභ්‍යාස හා පිළිතුරු

(පසුගිය විභාග ප්‍රශ්නද ඇතුළත් කර ඇත.)

(ඔළුතුරු සහිතයි)

2021 නව සංස්කරණය

සැකසුම - හසිත හෙට්ටිආරච්චි

(Dip. In Sci. N.I.E./O.U.S.L.)

{19 ඒකකය - සන්ධි : පෙළ පොත
අභ්‍යාස සම්පූර්ණයෙන් ආවරණය වන පරිදි
සකස් කර ඇත.}

19සන්ධි

- සන්ධි යනු භාෂා ව්‍යවහාරයේ දී සමීප ව පිහිටි අකුරු/ ශබ්ද මතා සේ ගැලපීමේ ක්‍රමයකි. මෙය පූර්ව - අපර වර්ණ ගැලපීම යනුවෙන්ද අර්ථ දැක්වෙයි. සන්ධි කිරීම නිසා,

- 1 උච්චාරණ පහසුව ඇති වේ.
- 2 ශබ්ද කෙටි වීම සිදු වේ.
- 3 භාෂාවේ ව්‍යක්ත භාවයක් ඇති වේ.

- සන්ධි විධි කිපයකි.

- පූර්ව පදය -
- පර පදය -
- ලෝප් වීම -
- ආගමය -
- ආදේශය -

1 සන්ධි කිරීමේදී ශබ්දයක් හෝ ශබ්ද කිපයක් ඉවත් කිරීම ලෝපය යි.

උදා - 1 ගුරු + ජුතමා - ගුරුතමා 2

2 පවතින ශබ්දයක් වෙනුවට වෙනත් ශබ්දයක් පැමිණවීම ආදේශය යි.

උදා - 1 දඩ + කම් - දඩයම් 2

3 පවතින ශබ්ද අතරට අලුත් ශබ්දයක් එක් කිරීම ආගමය යි.

උදා - 1 වි + අවුල් - වියවුල් 2

- සන්ධි වූ පද දෙක වෙන් කොට ගැනීම විසන්ධිය වේ. සන්ධි වූ පදයක අර්ථය වටහා ගැනීමට විසන්ධිය උපකාරී වේ. විසන්ධියෙහි විවිධ රටා හඳුනා ගත හැකි ය.

1 ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් කෙළවර වී ස්වරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 අතින් + අත - අතිතන 2

2 ස්වරයකින් කෙළවර වී ස්වරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 ගුණ + අගුණ - ගුණාගුණ 2

3 ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් කෙළවර වී ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 ගෙන් + කම් - ගෙන්තම් 2

4 ස්වරයකින් කෙළවර වී ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 බුදු + සරණ - බුත්සරණ 2

- සන්ධි වීම දෙවැදෑරුම් කොට දැක්වෙයි.

1 අභ්‍යන්තර සන්ධි - ප්‍රකෘති - ප්‍රත්‍යය අතර හෝ ප්‍රකෘතියක් ඇතුළත හෝ සිදුවන සන්ධි ය.

උදා - 1 ගොවි + ආ - ගොවියා 2

2 බාහිර සන්ධි - ප්‍රකෘති දෙකක් හෝ පද දෙකක් අතර සිදු වන සන්ධි ය. ඒවා සන්ධි වූ රූපයෙන් මෙන් ම විසන්ධි කළ රූපයෙන් ද ලිවිය හැකි ය.

උදා - 1 ධර්ම අවබෝධය / ධර්මාවබෝධය

2

- මූලික සන්ධි විධි 10 ක් හඳුනා ගත හැක.

පෙර සර ලෝප්	පර සර ලෝප්	සර	සඳය
සර දෙස් අගම්	පෙර රු	පර රු	සඳය
ගතකුරු ලෝප්	ගත දෙස්	නම් නව	සඳය
දෙරු සඳය	මින් දැන ගනු	දස	සඳය

(සිදත් සගරාව)

- ස්වරයක් මුල් ව සෑදෙන සන්ධි විධි හතරකි.

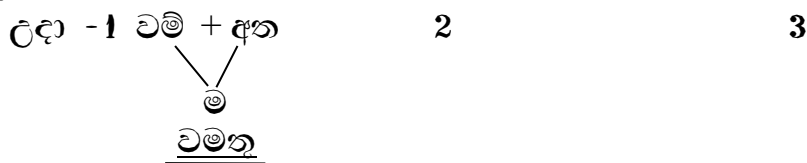
- ස්වර සන්ධිය (සර සඳ)
- පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය (පෙර සර ලොප් සඳ)
- පර ස්වර ලෝප සන්ධිය (පර සර ලොප් සඳ)
- ස්වරාදේශ සන්ධිය (සරදෙස් සඳ)

- ව්‍යංජනාක්ෂරයක් මුල් ව සෑදෙන සන්ධි විධි හයකි.

- ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය (ගතදෙස් සඳ)
- ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය (ගතකුරු ලොප් සඳ)
- ආගම සන්ධිය (අගම් සඳ)
- පූර්ව රූප සන්ධිය (පෙර රූ සඳ)
- පර රූප සන්ධිය (පර රූ සඳ)
- ද්විත්ව රූප සන්ධිය (දෙරූ සඳ)

1. ස්වර සන්ධිය

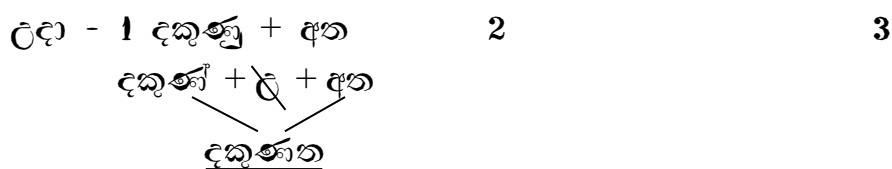
- පද දෙකක මුල් පදයේ අග ඇති හල් අකුර පසු පදයේ මුල ඇති ස්වරය සමග එක් වීමෙන් මේ සන්ධිය සිදු වේ.

1 උපන් + උපන් -	2 හින් + ඇති -
3 වයස් + ඇති -	4 අතින් + අන -
5 නිල් + උපුල් -	6 පින් + ඇති -
7 මිනිස් + උන් -	8 අන් + ඉන් -
9 සසුන් + අට -	10 ගස් + එහි -
11 බලල් + උන්ගේ -	12 සිහින් + ඉහ -
13 ඔවුන් + ඔවුන් -	14 පින් + ඇත්තෝ -
15 පවුල් + එහි -	16 එකින් + එක -
17 පස් + ඉඳුරන් -	18 මල් + අසුන -
19 රුවන් + ආර -	20 ලඳුන් + අට -
21 දහම් + අක් -	

2. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පෙර පදයේ අග ඇති ස්වරය (පූර්ව ස්වරය) ලොප් කර ඉතිරි වන හල් අකුරට පර පදයේ මුල ඇති ස්වරය (පර ස්වරය) එක් කිරීමෙන් ගැලපෙන සන්ධිය පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය යි.

- ### 3. පර ස්වර ලෝප සන්ධිය

- 3

- #### 4. ස්වරාදේශ සන්ධිය

- 3

1 අ + අ = ආ **2** අ + ආ = ආ **3** ආ + අ = ආ **4** ආ + ආ = ආ **5** ඉ + ඉ = ඊ
1 ඊ + ඊ = ඊ **2** අ + ඊ = ඔ/ඔ **3** අ + ඉ = ඵ/ඵ **4** ඵ + අ = ඇ **5** ඵ + අ = ඇ

1 මහ + ඉසුරු -	2 වට + උර -
3 ඒ + අත -	4 දෙ + අඟල් -
5 බල + ඉන් -	6 ඊය + ඉන් -
7 මහ + ඉසිකා -	8 දෙ + අවුරුදු -
9 මේ + අතින් -	10 ඊය + ඉන් -
11 කඩුව + ඉන් -	12 දැහැල්ලු -
13 දැවර -	14 ලඹේදර -
15 නැසු -	16 නෝබින -

5. ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙහි පවත්නා ගාත්‍රාක්ෂරයක් හෙවත් ව්‍යංජනාක්ෂරයක් වෙනුවට වෙනත් ගාත්‍රාක්ෂරයක් හෙවත් ව්‍යංජනාක්ෂරයක් පැමිණවීමෙන් සෑදෙන සන්ධිය ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය යි.

උදා -1 සිති + කම්	2	3
සිති + ක් + අම්		
සිති + ය් + අම්		
සිතියම්		

1 ක් > ච 2 ක් > ඟ් 3 ක් > ය් 4 ද් > ත් 5 ස් > න් 6 ම් > ෝ

1 සුදු + බන් -	2 පස් + සාලිස් -
3 දඩ + කම් -	4 ගොන් + බාන -
5 රද් + ගම -	6 පිරියම් -
7 සුණුවම් -	8 පන්දහස් -
9 සන්නිවේදන -	10 බිලියම් -

6. ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය

- හ,ඔ යන සංයුක්ත හෙවත් අර්ධානුනාසික ශබ්ද සෑදී ඇත්තේ එක් එක් වර්ගයේ සෝම අල්පප්‍රාණ ව්‍යංජනයට පෙරවූ ව ඒ ඒ වර්ගයේ වර්ගාන්ත නාසිකා ශබ්දයෙන් අර්ධයක් එක් වීමෙන් සේ සැලකෙයි. ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධියේ දී සංයුක්තයට අදාළ පදාන්ත සෝම අල්පප්‍රාණය හා එයට එක් වූ ස්වරය ද ලොප් වීමත් එහි වූ නාසිකා අර්ධය පූර්ණ නාසිකාය බවට පත් වීමත් සිදු වේ.

උදා-1 කොළොඹ + නොට	2	3
කොළො + ම් + ශ් + ශ් + නොට		
කොළොම්නොට		
(කොළොං නොට)		

9. ପର ଝୁପି ଡାକିଦେଇ

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පර පදයේ මූල අකුර පෙර පදයේ අග අකුර කරා පැමිණවීමෙන් සිදු වන සන්ධිය පර රූප සන්ධිය යි.

$$\begin{array}{r} \text{උදා - 1} \quad \text{දුක්} + \text{පත්} \\ \quad \quad \quad \longleftarrow \\ \quad \quad \quad \text{දුප්} + \text{පත්} \\ \quad \quad \quad \underline{\underline{\text{දුප්පත්}}} \end{array}$$

2

3

1 කොක් + ගල -	2 වප් + කඩ -
3 සන් + දිනක් -	4 අන් + ගලා -
5 ඇන් + දෙමට -	6 කන් + මුල -
7 ලිප් + ගල -	8 රැක් + පා -
9 සන් + දහය -	10 අන් + සන -
11 ලග්ගල -	12 ගොක්කොළ -
13 දුග්ගන්නා -	14 ඇඳ්දල -
15 අල්ලස් -	16 නප්පර -

10. ද්විත්ව රූප සන්ධිය

- පෙර පදයේ අග ඇති හල් අකුර දෙකක් බවට පත් කිරීමෙන් පසු පර පදයේ මූල ඇති ස්වරය සමග එක් කිරීමෙන් ගලපන සන්ධිය ද්විත්ව රූප සන්ධිය යි.

උදා - 1 පොත් + අල්මාරිය
 පොත් + ත් + අල්මාරිය
 පොත්අල්මාරිය

2

3

- පෙර පදයේ අග අකුර ස්වරයක් නම් ඒ ස්වරය ලොප් කිරීමෙන් පසු ඉතිරි වන හල් අකුර ද්විත්ව කිරීමෙන් ද මේ සන්ධිය සිදු වේ.

ဝိသု - ၁ စွဲဘိ + နေ
 စွဲဘိ + ~~စွ~~ + နေ
 စွဲဘိ + ဘိ + နေ
 စွဲဘိ + နေ

2

3

1 වල් + ඌරා -	2 මල් + අත්ත -
3 සල් + ඌයන -	4 ඌගත් + ඔ -
5 දුන් + එම් -	6 වැදි + ආ -
7 සුදුසු + අත් -	8 කෙති + අ -
9 සිගිති + එක් -	10 රුක් + අත්තන -
11 මල් + ඌයන -	12 පත් + ඉරු -
13 ඇඟිලි + එන් -	14 මලු + අ -
15 සුදුසු + ඔ -	16 තැග්ග -
17 මුත්තා -	18 කෙක්කෙන් -
19 හත්තඩිය -	20 ගොක්කත්ත -
21 අතිත්තෙක -	22 වැල්ලම්පිටිය -

23 අන්තර් -

- මෙම සිංහල සන්ධිවලට අමතරව සංස්කෘත භාෂාවෙන් පැමිණි සන්ධි පද ද නූතන භාවිතය තුළ දක්නට ලැබේ.

1) පූර්ව ස්වර ලෝප විමෙත්

1 මරණ + ආසන්න -	2 උක්ත + ආබ්‍යාත -
3 ප්‍රථම + ආධාර -	4 වන + ඔෆ්ෂට් -

2) පරස්වරය ලෝප විමෙත්

1 සදා + අනුස්මරණය -	2 විද්‍යා + අනුකූල -
3 කලා + අංශය -	

3) ස්වරාදේශ විධියෙන්

1 අමාත්‍ය + අංශය -	2 සමාන + අර්ථ -
3 ගුණ + අගුණ -	4 බුද්ධි + ඉන්ද්‍රිය -
5 ක්‍රිස්තු + උත්පත්තිය -	6 පංච + ඉන්ද්‍රිය -
7 ජාතික + උත්සවය -	8 පූජා + උපහාර -

4) පවත්නා ස්වරයක් වෙනුවට ව්‍යංජනයක් ආදේශ විමෙත්

ඉ වෙනුවට ය් ආදේශය

1 අති + අවශ්‍ය -	2 අති + අලංකාර -
3 ප්‍රීති + උත්සවය -	4 ජාති + ආලය -

උ වෙනුවට ට් ආදේශය

1 බහු + අර්ථ -	2 හේතු + අර්ථ -

1 පහත දී ඇති පද සන්ධි කරන්න

1 ජන + ආදරය -	2 පරම + ආයුෂ්‍ය -
3 භාෂා + අනුරාගය -	4 විශේෂ + අංග -
5 කවි + ඉන්ද්‍රිය -	7 ගුරු + උපදේශ -
8 ශ්‍රවණ + ඉන්ද්‍රිය -	9 වීර + උදාර -
10 පූජා + උත්සව -	11 අනු + ඊක්ෂ -
12 පිතෘ + අර්ථ -	13 අති + උදාර -

2 පහත දී ඇති පද විසන්ධි කරන්න.

1 අභ්‍යවකාශ -	2 සන්ධ්‍යක්ෂර -
3 ජාත්‍යන්ත -	4 ගුරුවක්ෂර -
5 පර්යේෂණ -	6 අධ්‍යක්ෂ -
7 අරුණෝදය -	8 සකලෙශ්වර්ය -
9 මහෝෂධ -	10 අනිත්‍රිය -
11 දයානුකම්පාව -	12 යථාර්ථය -

3. පහත දී ඇති සන්ධි පද සැදී ඇති අන්දම අනුව කුමන සන්ධි වර්ගයකට අයත් දැයි ලියා දක්වන්න.

1 නාට්‍යෝවිත -	2 බතල -
3 පර්යේෂණ -	4 රුප්පා -
5 පොඩියෙකාගෙ -	6 යනිතුමා -
7 ගිනියම් -	8 ගරුලිඳු -
9 යන්නෙපා -	10 රසිකයා -

4. වැරදි ලෙස සන්ධි කොට ඇති පදයක් ඇතුළත් පද පේළිය තෝරා ලියන්න.

- 1 වත්තල, උනුන්, රතුපුල්
- 2 පංචාංගය, ක්‍රිස්තෝත්පත්තිය, කම්මුල
- 3 අරුණෝදය, මෑත, එන්නෑ
- 4 පුනරාවර්ජනය, ලෝකෝත්තර, හබරල

5. දී ඇති පද දෙක ම නිවැරදි ව විසන්ධි කර ඇති පද පේළිය තෝරා ලියන්න.

- 1 විද්‍යායතනය, සමාන්තර - විද්‍යා + යතනය, සම + අන්තර
- 2 සීමාසන්ත, ස්වර්ණාභරණ - සීමා + ආසන්න, ස්වර්ණ + ආභරණ
- 3 යනෙන, අනිශයෝක්ති - යන + එන, අනිශය + ඕක්ති
- 4 සුළුගිල්ල, ප්‍රස්තාවෝවිත - සුළු + ඇගිල්ල, ප්‍රස්තාව + ඕවිත

6. සන්ධි නොවූ පදයක් ඇති පද පේළිය තෝරා ලියන්න.

- 1 ඔවුනොවුන්, සුරගන, පරමාර්ථ, ග්‍රාමෝදය
- 2 සහෝදර, පොත්පත්, චක්කඩ, ඉන්නල
- 3 ධර්මෝදය, ශාලාධිපති, අනිත්තෙක, ජනාධිපතිතුමා
- 4 කොළවා, මලසුන, කරන්නෑ, ගතඳුර

7. මුලින් දී ඇති සන්ධි විධියට අයත් නොවන පදයක් ඇතුළත් පද පේළිය තෝරන්න.

- 1 ආදේශ සන්ධි - සමානාර්ථ, අමාත්‍යාංශය, දඩයම්, නම්පලා
- 2 ලෝප සන්ධි - මුහුපුරා, තරිඳු, තෙළුම්මල්, නලගන
- 3 ආගම සන්ධි - මහියංගණ, කොටියෝ, නිරවුල්, හේතුවක්
- 4 ආරෝහණ සන්ධි - දවසෙන්, ඉතික්ඛිති, ඇතැමුන්, දැනුමැති

8. ස්වරාදේශ සන්ධි විධියෙන් සන්ධි වන පද පමණක් ඇති පද පේළිය තෝරන්න.

- 1 ගුරුපදේශ, ජාතිකානුරාගය, එන්නෑ, අලුද්දෙයක්
- 2 ශ්‍රවණාගාරය, කාලෝවිත, පූජෝපහාර, දැන
- 3 දෙවුර, සෝපහාස, ස්වෝත්සාහ, හද්දවස
- 4 විරෝදාර, මුලසුන, නොයෙක්, අරුණෝදය

9. පෙළ පොතෙහි ඔබ මෙනෙක් උගත් පාඩම් ඇසුරෙන් හමු වූ සන්ධි පද දහයක් උපුටා විසන්ධි කර ලියා සන්ධි වර්ගය ද ලියන්න.

19. සන්ධි පසුගිය විභාග ගැටලු

1. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද ? (2016 O/L)

1. නියං සාය 2. සුරත 3. නිරවුල් 4. මලසුන

2. පහත සඳහන් පද සන්ධි කොට ලියා සන්ධි වර්ගය නම් කරන්න. (2016 O/L)

1. උදුර ආබාධ 2. ඉන් ඉක්බිති

3. ස්වරාදේශ සන්ධියට උදාහරණයක් නො වන්නේ කුමක් ද? (2017 O/L)

1. දූෂත 2. අරුණෝදය 3. මහේෂ්වර 4. ඵලාචල

4. පහත සඳහන් පද විසන්ධි කොට ලියන්න. (2017 O/L)

1. වියවුල් 2. ගං දිය

5. A - දූෂ - ස්වරාදේශ සන්ධිය

B - පොල්ලත්ත - පරරූප සන්ධිය

C - මලසුන - ස්වර සන්ධිය

D - මුනිතුමා - පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය

A, B, C, D අතුරින් නිවැරදි වන්නේ, (2018 O/L)

1. A හා B පමණි. 2. A හා C පමණි. 3. B හා C පමණි. 4. C හා D පමණි.

6. පහත සඳහන් පද සන්ධි කොට ලියා සන්ධි වර්ගය නම් කරන්න. (2018 O/L)

1. සහ + උදුර 2. රුක් + අත්තන

7. වැරදි අදහස දෙන ප්‍රකාශය තෝරන්න. (2019 O/L)

1. 'ං' යන්න 'අනුස්ථාන' නමින්ද හැඳින්වේ.
2. 'මම' යන්නෙහි අනුක්‍රම පදය 'මා' යන්න යි.
3. 'ගස' යන්න අප්‍රාණවාවී, ප්‍රථම පුරුෂ, ඒකවචන නාම පදයකි.
4. 'පොල් + අත්ත' යන්න සන්ධි වනුයේ 'පොල්ත' යනුවෙනි.

8. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට හා ස්වර සන්ධියට අදාළ නිදසුන් පිළිවෙලින් දැක්වෙන වර්ණය වන්නේ,

1. මුනිතුමා, මුලසුන 2. දකුණත, මුනිතුමා (2019 O/L)
3. මුලසුන, මුනිතුමා 4. දකුණත, මුලසුන

9. පහත සඳහන් පද විසන්ධි කර ලියන්න. (2019 O/L)

1. පසිඳුරන් 2. අත්‍යුදාර

10. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් නොවන පදය තෝරන්න. (2015 O/L)

1. දකුණත 2. මැදැගිල්ල 3. දූෂත 4. දිවැස

11. පහත දැක්වෙන පද සන්ධි කොට ලියන්න. (2015 O/L)

1. සන් + හස 2. ගිරි + අග

12. මුලින් දැක්වෙන පදය නිවැරදි ලෙස විසන්ධි කර ඇති වර්ණය තෝරන්න. (2013 O/L)

1. අත්‍යන්ත - අති + අන්ත 2. බුදුකුරු - බුදු + කුරු
3. මිහින්තල - මිහින් + තල 4. අත්‍යවශ්‍යතාව - අත්‍ය + අවශ්‍යතාව

13. පහත සඳහන් පද දෙක විසන්ධි කොට ලියන්න. (2013 O/L)

1. පුපෝත්සවය 2. නළඟන

14. ධන + ඊශ්වර, පර + උපකාර, අති + අන්ත, පූජා + උත්සව යන පද නිවැරදි ලෙස සන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න. **(2012 O/L)**
1. ධනේශ්වර, පරෝපකාර, අත්‍යන්ත, පූජෝත්සව
 2. ධනීශ්වර, පරපකාර, අත්‍යන්ත, පූජෝත්සව
 3. ධනීශ්වර, පරපකාර, අත්‍යන්ත, පූජෝත්සව
 4. ධනේශ්වර, පරෝපකාර, අත්‍යන්ත, පූජෝත්සව
15. පහත සඳහන් පද දෙක විසන්ධි කොට ලියන්න. **(2012 O/L)**
1. අත්තම්
 3. කවිත්ව
16. නොයෙක් සහ මාර්ගෝපදේශ යන වචන දෙකම නිවැරදි ලෙස විසන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න.
1. නො + එක්, මාර්ග + උපදේශ
 2. නොය + එක්, මාර්ග + උපදේශ **(2011 O/L)**
 3. නො + එක්, මාර්ගෝ + පදේශ
 4. නොයෙ + ක්, මාර්ගෝප + දේශ
17. පහත දැක්වෙන එක් එක් වචන ආයත් වන සන්ධි විධිය නම් කරන්න. **(2011 O/L)**
1. ජීවනෝපාය
 2. පුනරුත්ථාපය
18. නලඹ, පන්නම් යන පද දෙක අයත් සන්ධි දක්වා ඇති පිළිතුර වන්නේ, **(Term Test)**
1. පූර්වස්වර හා පූර්ව රූප සන්ධිය
 2. පරස්වර ලෝප හා ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය
 3. පරස්වර ලෝප හා පූර්ව රූප සන්ධිය
 4. පූර්වස්වර ලෝප හා ස්වරාදේශ සන්ධිය
19. නිවැරදි විසන්ධිය සැකවෙන පද යුගලය වන්නේ, **(Term Test)**
1. නේවාසික + ආගාර, පරණ + අම්බලම
 2. වපර + ඇස, වර්ත + අපදාන
 3. අවංක + උදාර, පර + උපදේශ
 4. නිරා + ආයාසයෙන්, හක්ති + ආධාර
20. පහත සඳහන් පද විසන්ධි කොට ලියා ඒවා අයත් සන්ධි වර්ගය ලියන්න. **(Term Test)**
1. මොහොර
 2. නියං සාය
21. නවීන ක්‍රමෝපාය මගින් අධ්‍යාපනයේ සාම්ප්‍රදායික වර්ධනය කළ හැකි වෙයි. මෙම වාක්‍යයේ තද කළ අකුරින් දැක්වෙන පදය අයත් වන්නේ, **(Term Test)**
1. ස්වරාදේශ සන්ධිය
 2. ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය
 3. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය
 2. පර ස්වර ලෝප සන්ධිය
22. පහත දැක්වෙන පද විසන්ධි කොට ලියා ඒවා අයත් සන්ධි වර්ගය ලියන්න. **(Term Test)**
1. සුරිඳු
 2. විශ්වල්
23. පර ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් නොවන පදය තෝරන්න. **(Term Test)**
1. මිණිබරණ
 2. දියති
 3. සියැසින්
 4. සුරගන
24. පහත දැක්වෙන වරණයෙහි නිවැරදි ලෙස පද විසන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න. **(Term Test)**
1. ගෙත්තම් - ගෙත් + අම්
 2. බුත්සරණ - බුත් + සරණ
 3. දෙයාකාර - දෙ + ආකාර
 4. මහින්දාගමනය - මහින්ද + ගමනය
25. පහත දැක්වෙන වරණයෙහි නිවැරදි ලෙස පද සන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න. **(Term Test)**
1. සිහින් + ඉඟ - සිහින්ඉඟ
 2. එකින් + එක - එකින්එක
 3. ඔවුන් + ඔවුන් - ඔවුන් ඔවුන්
 4. පින් + ඇති - පිනැති

26. පහත සඳහන් පද නිවැරදිව විසන්ධි කරන්න (Term Test)
 1. පන්සාලිස් 2. නොයෙක්
27. ස්වරාදේශ සන්ධියට නිදසුනක් වන්නේ, (Term Test)
 1. මිණිබරණ 2. මැදගිල්ල 3. පරමේශ්වර 4. සන්නිවේදන
28. පහත සඳහන් විසන්ධි පද සන්ධි කොට ලියා සන්ධි නාමයද ලියන්න. (Term Test)
 1. නි + අවුල් 2. නෙළඹු + මල්
29. සූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද? (Term Test)
 1. නියංසාය 2. සුරත 3. නිරවුල් 4. මලසුන
30. පහත සඳහන් පද සන්ධි කරන්න. (Term Test)
 1. වන + ඖෂධ 2. අති + අලංකාර
31. ස්වර සන්ධියකට උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද? (Term Test)
 1. සුරත 2. රුවනාර 3. වැද්දා 4. පිළිතුර
32. පහත සඳහන් පද සන්ධි කොට, සන්ධි වර්ගය ලියා දක්වන්න. (Term Test)
 1. නියඟ + සාය 2. කුරුඳු + ආ
33. ස්වරාදේශ සන්ධියට හා ආගම සන්ධියට අදාළ නිදසුන් පිළිවෙළින් දැක්වෙන වරණය තෝරන්න. (2020 O/L)
 1. සූර්යෝදය, වියවුල් 2. නිරවුල්, සූර්යෝදය
 3. වියවුල්, නිරවුල් 4. වියවුල්, සූර්යෝදය

පිළිතුරු

19සන්ධි

- සන්ධි යනු භාෂා ව්‍යවහාරයේ දී සමීප ව පිහිටි අකුරු/ ශබ්ද මතා සේ ගැලපීමේ ක්‍රමයකි. මෙය පූර්ව - අපර වර්ණ ගැලපීම යනුවෙන්ද අර්ථ දැක්වෙයි. සන්ධි කිරීම නිසා,

- 1 උච්චාරණ පහසුව ඇති වේ.
- 2 ශබ්ද කෙටි වීම සිදු වේ.
- 3 භාෂාවේ ව්‍යක්ත භාවයක් ඇති වේ.

- පූර්ව පදය - පෙර පදය.....
- පර පදය - පසු පදය.....
- ලොප් වීම - අක්ෂර ඉවත් වීම.....
- ආගමය - අලුතින්ම අක්ෂරයක් එකතු වීම.....
- ආදේශය - තිබෙන අක්ෂරයක් ඉවත් වී ඒ වෙනුවට වෙනත් අක්ෂරයක් එකතු වීම.....

- සන්ධි විධි කිපයකි.

1 සන්ධි කිරීමේදී ශබ්දයක් හෝ ශබ්ද කිපයක් ඉවත් කිරීම ලෝපය යි.

උදා - 1 ගුරු + ජුතමා - ගුරුතමා 2 ...මුණි. + ජුතමා... - මුණිතුමා.....

2 පවතින ශබ්දයක් වෙනුවට වෙනත් ශබ්දයක් පැමිණවීම ආදේශය යි.

උදා - 1 දඩ + කම් - දඩයම් 2 ...දඩු + කම් - දඩුවම්.....

3 පවතින ශබ්ද අතරට අලුත් ශබ්දයක් එක් කිරීම ආගමය යි.

උදා - 1 වි + අවුල් - වියවුල් 2 ...ඳු + උර - ඳෙවුර.....

- සන්ධි වූ පද දෙක වෙන් කොට ගැනීම විසන්ධිය වේ. සන්ධි වූ පදයක අර්ථය වටහා ගැනීමට විසන්ධිය උපකාරී වේ. විසන්ධියෙහි විවිධ රටා හඳුනා ගත හැකි ය.

1 ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් කෙළවර වී ස්වරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 අතින් + අත - අතිතන 2 ...මිනිස් + ආ - මිනිසා.....

2 ස්වරයකින් කෙළවර වී ස්වරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 ගුණ + අගුණ - ගුණාගුණ 2 ...යන + එන - යනෙන.....

3 ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් කෙළවර වී ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 ගෙන් + කම් - ගෙන්තම් 2 ...දුක් + පත් - දුප්පත්.....

4 ස්වරයකින් කෙළවර වී ව්‍යඤ්ජනාක්ෂරයකින් ආරම්භ වන ශබ්ද

උදා - 1 බුදු + සරණ - බුත්සරණ 2 ...ගඟ + දිය - ගඟ්දිය.....

- සන්ධි වීම දෙවැදෑරුම් කොට දැක්වෙයි.

1 අභ්‍යන්තර සන්ධි - ප්‍රකෘති - ප්‍රත්‍යය අතර හෝ ප්‍රකෘතියක් ඇතුළත හෝ සිදුවන සන්ධි ය.

උදා - 1 ගොවි + ආ - ගොවියා 2 ...පොත් + ඒ - පොතේ.....

2 බාහිර සන්ධි - ප්‍රකෘති දෙකක් හෝ පද දෙකක් අතර සිදු වන සන්ධි ය. ඒවා සන්ධි වූ රූපයෙන් මෙන් ම විසන්ධි කළ රූපයෙන් ද ලිවිය හැකි ය.

උදා - 1 ධර්ම අවබෝධය / ධර්මාවබෝධය

2 ගුණ + අගුණ - ගුණාගුණ.....

- මූලික සන්ධි විධි 10 ක් හඳුනා ගත හැක.

<u>පෙර සර ලොප්</u>	<u>පර සර ලොප්</u>	සදය
<u>සර දෙස් අගම්</u>	<u>පෙර රු පර රු</u>	සදය
<u>ගතකුරු ලොප්</u>	<u>ගත දෙස් නම් නව</u>	සදය
<u>දෙරු සදය</u>	<u>මින් දැන ගනු දස</u>	සදය

(සිදත් සගරාව)

- ස්වරයක් මුල් ව සෑදෙන සන්ධි විධි හතරකි.

- ස්වර සන්ධිය (සර සඳ)
- පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය (පෙර සර ලොප් සඳ)
- පර ස්වර ලෝප සන්ධිය (පර සර ලොප් සඳ)
- ස්වරාදේශ සන්ධිය (සරදෙස් සඳ)

- ව්‍යක්ෂණාක්ෂරයක් මුල් ව සෑදෙන සන්ධි විධි හයකි.

- ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය (ගතදෙස් සඳ)
- ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය (ගතකුරු ලොප් සඳ)
- ආගම සන්ධිය (අගම් සඳ)
- පූර්ව රූප සන්ධිය (පෙර රූ සඳ)
- පර රූප සන්ධිය (පර රූ සඳ)
- ද්විත්ව රූප සන්ධිය (දෙරූ සඳ)

1. ස්වර සන්ධිය

- පද දෙකක මුල් පදයේ අග ඇති හල් අකුර පසු පදයේ මුල ඇති ස්වරය සමග එක් වීමෙන් මේ සන්ධිය සිදු වේ.

උදා - 1 වම් + අත
ම
වමත

2 නිල් + අඹර
නිලඹර

3 වලස් + උන්
වලසුන්

1 උපන් + උපන් - .. <u>උපනුපන්</u>	2 හින් + ඇති - <u>හිතැති</u>
3 වයස් + ඇති - ... <u>වයසැති</u>	4 අතින් + අත - <u>අතිනත</u>
5 නිල් + උපුල් - ... <u>නිලුපුල්</u>	6 පින් + ඇති - <u>පිතැති</u>
7 මිනිස් + උන් - ... <u>මිනිසුන්</u>	8 අන් + ඉන් - <u>සසුනට</u>
9 සසුන් + අට - ... <u>සසුනට</u>	10 ගස් + එහි - <u>අතින්</u>
11 බලල් + උන්ගේ - <u>බලලුන්ගේ</u>	12 සිහින් + ඉහ - <u>සිහිනිග</u>
13 ඔවුන් + ඔවුන් - <u>ඔවුනොවුන්</u>	14 පින් + ඇත්තෝ - ... <u>පිතැත්තෝ</u>
15 පවුල් + එහි - ... <u>පවුලෙහි</u>	16 එකින් + එක - <u>එකිනෙක</u>
17 පස් + ඉදුරන් - ... <u>පසිඳුරන්</u>	18 මල් + අසුන - <u>මලසුන</u>
19 රුවන් + ආර - ... <u>රුවනාර</u>	20 ලඳුන් + අට - <u>ලඳුනට</u>
21 දහම් + අක් - <u>දහමක්</u>	

2. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පෙර පදයේ අග ඇති ස්වරය (පූර්ව ස්වරය) ලොප් කර ඉතිරි වන හල් අකුරට පර පදයේ මුල ඇති ස්වරය (පර ස්වරය) එක් කිරීමෙන් ගැලපෙන සන්ධිය පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය යි.

උදා - 1 දකුණු + අත
දකුණු + අත
දකුණත

2

/ /

3

ගුණ + අගුණ - ගුණාගුණ

1 යන්න + ඔනෑ - යන්නෝනෑ	2 ගෙන + ආවා - ගෙනාවා
3 දින + ඉසුරු - දිනිසුරු	4 මැද + ඇඟිල්ල - මැදැඟිල්ල
5 සුර + ඉඳු - සුරිඳු	6 සතුරු + ආ - සතුරා
7 දුර + ඉන් - දුරින්	8 ලකුණු එන් - ලකුණෙන්
9 කළ + ඔ - කළෝ	10 පොරණ + ඇඳුරන් - පොරණැඳුරන්
11 නළ + අගන - නළගන	12 සුළු + ඇඟිල්ල - සුළුඟිල්ල
13 හිහුරු + අල - හිහුරුල	14 සුරු + අන - සුරන
15 සියැසින් - සිය + ඇසින්	16 ගුණැති - ගුණ + ඇති
17 දිගා - දිගු + ආ	18 දිනිඳු - දින + ඉඳු
19 අරුණඳු - අරුණු + අඳු	

3. පර ස්වර ලෝප සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පසු පදයේ මූල ඇති ස්වරය ලෝප කිරීමෙන් ගලපන සන්ධිය පරස්වර ලෝප සන්ධිය යි.

උදා -1 මුණි + උතුමා මුණි + උ + තුමා මුණිතුමා	2 මහ + අම්මා මහ + අ + ම්මා <u>මහම්මා</u>	3 දයා + අනුකම්පාව දයා + අ + නුකම්පාව <u>දයානුකම්පාව</u>
1 මිණි + අබරණ - මිණිබරණ	2 පිළි + උතුරු - පිළිතුරු	
3 අනු + අරුත් - අනුරුත්	4 බුදු + අතුරු - බුදුතුරු	
5 දිය + ඉති - දියති	6 ගුරු + උන් - ගුරුන්	
7 බැති + ඉන් - බැතින්	8 පැහැ + ඇති - පැහැති	
9 මුදලි + ඉඳු - මුදලිඳු	10 වියළි + ඉහුරු - වියළිඟුරු	
11 සුර + අගන - සුරගන	12 පිළි + උතුරු - පිළිතුරු	
13 යනිතුමා - යනි + උතුමා	14 උඩල - උඩ + අල	
15 කතාන්දරය - කතා + අන්දරය	16 සිහසුන - සිහ + අසුන	
17 පමණක් - පමණ + අක්		

4. ස්වරාදේශ සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පෙර පදයේ අග ස්වරයත් පසු පදයේ මූල ස්වරයත් වෙනුවට වෙනත් ස්වරයක් පැමිණවීමෙන් ස්වරාදේශ සන්ධිය සිදු වේ.

උදා -1 දෙ + අන ද් + එ + අන ද් + ඇන <u>දැන</u>	2 මහ + ඉන්දු මහ් + අ + ඉන්දු මහ් + ඒ + න්දු මහේන්දු	3 සුරිය + උදය සුරිය් + අ + උදය සුරිය් + ඕ + දය සුරියෝදය
--	--	--

1 අ + අ = ආ	2 අ + ආ = ආ	3 ආ + අ = ආ	4 ආ + ආ = ආ	5 ඉ + ඉ = ඊ
1 උ + උ = උඹ	2 අ + උ = ඔ/ඕ	3 අ + ඉ = එ/ඒ	4 එ + අ = ඇ	5 ඒ + අ = ඇ

1 මහ + ඉසුරු -..... මහෙසුරු	2 වට + උර -..... වටොර
3 ඒ + අත -..... අත	4 දෙ + අඟල් - දෑඟල්
5 බල + ඉන් - බලෙන්	6 රිය + ඉන් - රියෙන්
7 මහ + ඉසිකා - මහේසිකා	8 දෙ + අවුරුදු - දෑවුරුදු
9 මේ + අතින් - මෑතින්	10 රිය + ඉන් - රියෙන්
11 කඩුව + ඉන් -..... කඩුවෙන්	12 දැහලු - දෙ. +. අඟලු
13 දැවර - දෙ. +. අවර	14 ලඹොදර - ලඹ. +. දුර
15 නැසු - නො. +. අසු	16 නෝබින - නො. +. ඔබින

5. ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙහි පවත්නා ගාත්‍රාක්ෂරයක් හෙවත් ව්‍යංග්‍යාක්ෂරයක් වෙනුවට වෙනත් ගාත්‍රාක්ෂරයක් හෙවත් ව්‍යංග්‍යාක්ෂරයක් පැමිණවීමෙන් සෑදෙන සන්ධිය ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය යි.

උදා -1 සිති + කම්	2 දඩු + කම්	3 පස් + සිල්
සිති + ක් + අම්	දඩු + ක් + අ + මි	ප + ස් + සිල්
සිති + ය් + අම්	දඩු + වි + අ + මි	ප + න් + සිල්
සිතියම්	දඩුවම්	පන්සිල්

1 ක් > ටි 2 ක් > ශ් 3 ක් > ය් 4 ද් > න් 5 ස් > න් 6 මි > ට

1 ගම් + ගොඩ - ගංගොඩ	2 පස් + සාලිස් - පන්සාලිස්
3 දඩ + කම් - දඩයම්	4 ගොන් + බාන - ගොංබාන
5 රද් + ගම - රත්ගම	6 පිරියම් - පිරි + කම්
7 සුණුවම් - සුණු. + කම්	8 පන්දහස් - පස් + දහස්
9 සන්නිවේදන - සං. + නිවේදන	10 බිලියම් - බිලි. + කම්

6. ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය

- ග,ඔ යන සංගුණක හෙවත් අර්ධානුනාසික ශබ්ද සෑදී ඇත්තේ එක් එක් වර්ගයේ සෝම අල්පප්‍රාණ ව්‍යංග්‍යයට පෙරටු ව ඒ ඒ වර්ගයේ වර්ගාන්ත නාසිකා ශබ්දයෙන් අර්ධයක් එක් වීමෙන් සේ සැලකෙයි. ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධියේ දී සංගුණකයට අදාළ පදාන්ත සෝම අල්පප්‍රාණය හා එයට එක් වූ ස්වරය ද ලෝප වීමත් එහි වූ නාසිකා අර්ධය පූර්ණ නාසිකාය බවට පත් වීමත් සිදු වේ.

උදා-1 කොලොඹ + නොට	2 ගඟ + වතුර	3 ලිඳ + වතුර
කොලො + මි + ශ් + අ + නොට	ග + ට + ශ් + අ + වතුර	ලි + ට + ශ් + අ + වතුර
<u>කොලොමිනොට</u>	ග + ට + වතුර	ලි + ට + වතුර
(කොලොං නොට)	ගංවතුර	ලිංවතුර

1 ගහ + තෙර - ..ගංතෙර.....	2 මහ + මුළා -මංමුළා.....
3 මිහිඳු + නලා - ..මිහිඳු නලා.....	4 කළඳ + දෙක - ..කළුදෙක.....
5 ලිඳ + පඩිය - ..ලිංපඩිය.....	6 ගහ + පොළ - ..ගංපොළ.....
7 මුහු + ඇට - ..මුංඇට.....	8 වහු + මුතු -වංමුතු.....
9 අඹ + මල් -අඹිමල්.....	10 සහ + මිත් -සංමිත්.....
11 වළංදෙක -වළඳ + දෙක.....	12 නෙළුම්මල් -නෙළුම් + මල්.....
13 දංගස -දුඹු + ගස.....	14 ගංඳිය -ගඟ + දිය.....
15 නම්පලා -තඹු + පලා.....	

7. ආගම සන්ධිය

- සන්ධි වන්නා වූ ශබ්ද දෙකක් අතරට අමුතුවෙන් ම අකුරක් පැමිණ සන්ධි වේ නම් එය ආගම සන්ධිය යි

උදා - 1 කිරිමැටි + ආන
 කිරිමැටි + (ය්) + ආන
කිරිමැටියාන

2 නි+අතුරු
 නි+ (ර්) + අතුරු
නිරතුරු

3 ලේඛක+එක්
 ලේඛක + (ය්) + එක්
ලේඛකයෙක්

1 තුනු + අහ - ...තුනුවහ.....	2 පුන + උත්පත්ති - ..පුනරුත්පත්ති.....
3 දෙ + ආකාර - ..දෙයාකාර.....	4 කටු + අල -කටුවල.....
5 සු + අසු -සුවසු.....	6 හෙළ + ඔ -හෙළයෝ.....
7 කවි + ආ -කවියා.....	8 හි + අට -හීයට.....
9 විර + එක් -විරයෙක්.....	10 වෑ + අන් -වෑයන්.....
11 දෙ + උර -දෙවුර.....	12 කටු + අන්න -කටුවන්න.....
13 ගෙ + උයන් - ..දෙවුයන්.....	14 නැව් + ආට -නැවියාට.....
15 දරු + ඔ -දරුවෝ.....	16 රසිකයාගේ -රසික + ආගේ.....
17 මියුහුණු -මි + අගුණු.....	18 නළුවෝ -නළු + ඹ.....
19 දුටුවෙක් -දුටු + එක්.....	20 නොයෙන -නො + එන.....

8. පූර්ව රූප සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පෙර පදයේ අග ඇති රූපය පර පදයේ මුල ඇති රූපය කරා පැමිණවීමෙන් ගලපන සන්ධිය පූර්ව රූප සන්ධිය යි

උදා - 1 වන් + හල
 වන් + නල
වන්තල

2 පන් + කම්
 පන් + නම්
පන්තම්

3 සින් + කම්
 සින් + නම්
සින්තම්

1 කම් + හල - ...කම්මල.....	2 ඇත් + හල -ඇත්තල.....
3 විස් + කම් - ...විස්සම්.....	4 ගොන් + හු -ගොන්හු.....
5 සන් + හු -සන්තු.....	6 සන් + හස -සන්හස.....
7 ගෙන් + කම් - ..ගෙන්තම්.....	8 මත් + හල -මත්තල.....
9 ඇත් + හු -ඇත්තු.....	10 සින් + වරු -සින්තරු.....
11 යක්කල -යක් + හල.....	12 අස්සල -අස්ස + හල.....
13 විස්සම් -විස්ස + කම්.....	14 බලල්ලු -බලල් + හු.....

9. පර රූප සන්ධිය

- සන්ධි වන පද දෙකෙන් පර පදයේ මූල අකුර පෙර පදයේ අග අකුර කරා පැමිණවීමෙන් සිදු වන සන්ධිය පර රූප සන්ධිය යි.

උදා - 1 දුක් + පත්
 දුප් + පත්
 දුප්පත්

2 හත් + දවස
 හද් + දවස
 හද්දවස

3 හිප් + කඩුව
 හික් + කඩුව
 හික් + කඩුව

1 කොක් + ගල - ..කොග්ගල.....	2 වප් + කඩ - ..වක්කඩ.....
3 සත් + දිනක් - ..සද්දිනක්.....	4 අත් + ගලා - ..අග්ගලා.....
5 ඇත් + දෙමට - ..ඇද්දෙමට.....	6 කන් + මුල - ..කම්මුල.....
7 ලිප් + ගල - ..ලිග්ගල.....	8 රුක් + පා - ..රුප්පා.....
9 සත් + දහය - ..සද්දහය.....	10 අත් + සන - ..අස්සන.....
11 ලග්ගල - ..ලග්.+.ගල.....	12 ගොක්කොල - ගොප්.+.කොළ.....
13 දුග්ගන්නා - ..දුග්.+.ගන්නා.....	14 ඇද්දල - ..ඇත්.+.දළ.....
15 අල්ලස් - ..අත්.+.ලස්.....	16 තප්පර - ..තත්.+.පර.....

10. ද්විත්ව රූප සන්ධිය

- පෙර පදයේ අග ඇති හල් අකුර දෙකක් බවට පත් කිරීමෙන් පසු පර පදයේ මූල ඇති ස්වරය සමග එක් කිරීමෙන් ගලපන සන්ධිය ද්විත්ව රූප සන්ධිය යි.

උදා - 1 පොත් + අල්මාරිය
 පොත් + ත් + අල්මාරිය
 පොත්තල්මාරිය

2 පින්වත් + උ
 පින්වත් + ත් + උ
 පින්වත්ත

3 උදව් + අ
 උදව් + ව් + අ
 උදව්ව

- පෙර පදයේ අග අකුර ස්වරයක් නම් ඒ ස්වරය ලොප් කිරීමෙන් පසු ඉතිරි වන හල් අකුර ද්විත්ව කිරීමෙන් ද මේ සන්ධිය සිදු වේ.

උදා - 1 ඉනි + අල
 ඉන් + ඞ් + අල
 ඉන් + න් + අල
 ඉන්නල

2 කුලු + එන්
 කුල් + ඞ් + එන්
 කුල් + ල් + එන්
 කුල්ලෙන්

3 සියලු + අ
 සියල් + ඞ් + අ
 සියල් + ල් + අ
 සියල්ල

1 වල් + උරා - ..වල්ලුරා.....	2 මල් + අත්ත - ..මල්ලත්ත.....
3 සල් + උයන - ..සල්ලයන.....	4 උගන් + මි - ..උගන්තෝ.....
5 දුන් + එම් - ..දුන්නෙම්.....	6 වැදි + ආ - ..වැද්දෝ.....
7 සුදුසු + අත් - ..සුදස්සත්.....	8 කෙති + අ - ..කෙත්ත.....
9 සිහිති + එක් - ..සිහිතිතෙක්.....	10 රුක් + අත්තන - රුක්කත්තන.....
11 මල් + උයන - ..මල්ලයන.....	12 පත් + ඉරු - ..පත්තිරු.....
13 ඇඟිලි + එන් - ..ඇඟිල්ලෙන්.....	14 මලු + අ - ..මල්ල.....
15 සුදුසු + මි - ..සුදස්සෝ.....	16 තැග්ග - ..තැග්.+.අ.....
17 මුන්නා - ..මුන් + ආ.....	18 කෙක්කෙන් - ..කෙකි + එන්.....
19 හත්තඩිය - ..හත් + අඩිය.....	20 ගොක්කත්ත - ..ගොක් + අත්ත.....
21 අනිත්තෙක - ..අනිත් + එක.....	22 වැල්ලම්පිටිය - ..වැලි + අම්පිටිය.....

23 අන්තර් -

- මෙම සිංහල සන්ධිවලට අමතරව සංස්කෘත භාෂාවෙන් පැමිණි සන්ධි පද ද නූතන භාවිතය තුළ දක්නට ලැබේ.

1) පූර්ව ස්වර ලෝප විමෙත්

1 මරණ + ආසන්න - මරණාසන්න.....	2 උක්ත + ආඛ්‍යාත - උක්තාඛ්‍යාත.....
3 ප්‍රථම + ආධාර - ප්‍රථමාධාර.....	4 වන + ඔෆ්ෂට් - වනොෂට්.....

2) පරස්වරය ලෝප විමෙත්

1 සදා + අනුස්මරණය - සදානුස්මරණය.....	2 විද්‍යා + අනුකූල - විද්‍යානුකූල.....
3 කලා + අංශය - කලාංශය.....	

3) ස්වරාදේශ විධියෙන්

1 අමාත්‍ය + අංශය - අමාත්‍යාංශය.....	2 සමාන + අර්ථ - සමානාර්ථ.....
3 ගුණ + අගුණ - ගුණාගුණ.....	4 බුද්ධි + ඉන්ද්‍රිය - බුද්ධිඉන්ද්‍රිය.....
5 ක්‍රිස්තු + උත්පත්තිය - ක්‍රිස්තුත්පත්තිය.....	6 පංච + ඉන්ද්‍රිය - පංචේන්ද්‍රිය.....
7 ජාතික + උත්සවය - ජාතිකෝත්සවය.....	8 පූජා + උපහාර - පූජෝපහාර.....

4) පවත්නා ස්වරයක් වෙනුවට ව්‍යංජනයක් ආදේශ විමෙත්

ඉ වෙනුවට ය් ආදේශය

1 අති + අවශ්‍ය - අත්‍යවශ්‍ය.....	2 අති + අලංකාර - අත්‍යලංකාර.....
3 ප්‍රීති + උත්සවය - ප්‍රීත්යුත්සවය.....	4 ජාති + ආලය - ජාත්‍යාලය.....

උ වෙනුවට ට් ආදේශය

1 බහු + අර්ථ - බහ්වර්ථ.....	2 හේතු + අර්ථ - හේත්වර්ථ.....

1 පහත දී ඇති පද සන්ධි කරන්න

1 ජන + ආදරය - ජනාදරය.....	2 පරම + ආයුෂ්‍ය - පරමායුෂ්.....
3 භාෂා + අනුරාගය - භාෂානුරාගය.....	4 විශේෂ + අංග - විශේෂාංග.....
5 කවි + ඉන්ද්‍ර - කවිඉන්ද්‍ර.....	7 ගුරු + උපදේශ - ගුරුපදේශ.....
8 ශ්‍රවණ + ඉන්ද්‍රිය - ශ්‍රවණේන්ද්‍රිය.....	9 වීර + උදාර - වීරෝදාර අනු.....
10 පූජා + උත්සව - පූජෝත්සව.....	11 අනු + ඊක්ෂ - අන්වික්ෂ.....
12 පිතෘ + අර්ථ - පිතෘර්ථ.....	13 අති + උදාර - අත්‍යුදාර.....

2 පහත දී ඇති පද විසන්ධි කරන්න.

1 අභ්‍යවකාශ - අභි. + අවකාශ.....	2 සන්ධ්‍යක්ෂර - සන්ධි. + අක්ෂර.....
3 ජාත්‍යන්ත - ජාති. + අන්ධ.....	4 ගුරුවක්ෂර - ගුරු. + අක්ෂර.....
5 පර්යේෂණ - පරි. + ඒෂණ.....	6 අධ්‍යක්ෂ - අධි. + යක්ෂ.....
7 අරුණෝදය - අරුණ. + උදය.....	8 සකලෙශ්වර්ය - සකල. + ඓශ්වර්ය.....
9 මහෝෂධ - මහ. + ඔෆ්ෂධ.....	10 අතින්ද්‍රිය - අත්. + ඉන්ද්‍රිය.....
11 දයානුකම්පාව - දයා. + අනුකම්පාව.....	12 යථාර්ථය - යථා. + අර්ථය.....

3. පහත දී ඇති සන්ධි පද සැදී ඇති අන්දම අනුව කුමන සන්ධි වර්ගයකට අයත් දැයි ලියා දක්වන්න.

1 නාට්‍යෝවිත - (නාට්‍ය + උචිත) ස්වරාදේශ	2 බතල - (බත් + අල) ස්වර
3 පර්යේෂණ - (පරි + ඵෂණ) ආගම	4 රුප්පා - (රුක් + පා) පරරූප
5 පොඩියෙකාගෙ - (පොඩි + ඵකාගෙ) ආගම	6 යනිතුමා - (යනි + උතුමා) පරස්වරලෝප
7 ගිනියම් - (ගිනි + කම්) ගාත්‍රාදේශ	8 ගරුලිඳු - (ගරුළු + ඉඳු) සූර්වස්වරලෝප
9 යන්නෙපා - (යනු + ඵපා) ද්විත්වරූප	10 රසිකයා - (රසික + ආ) ආගම

4. වැරදි ලෙස සන්ධි කොට ඇති පදයක් ඇතුළත් පද පේළිය තෝරා ලියන්න.

1 වත්තල, උනුන්, රතුපුල්	(ක්‍රිස්තු + උත්පත්තිය
2 පංචාංගය, කිස්තෝත්පත්තිය, කම්මුල	ක්‍රිස්ත් + උ + උත්පත්තිය
3 අරුණෝදය, මැන, එන්නැ	ක්‍රිස්ත් + උත්පත්තිය
4 පුනරාවර්ජනය, ලෝකෝත්තර, හබරල	ක්‍රිස්තුත්පත්තිය)

5. දී ඇති පද දෙක ම නිවැරදි ව විසන්ධි කර ඇති පද පේළිය තෝරා ලියන්න.

1 විද්‍යායතනය, සමාන්තර	- විද්‍යා + යතනය, සම + අන්තර විත (විද්‍යා + ආයතනය)
2 සීමාසන්ත, ස්වර්ණාභරණ	- සීමා + ආසන්ත, ස්වර්ණ + ආභරණ
3 යනෙන, අතිශයෝක්ති	- යන + එන, අතිශය + ඔක්ති (අතිශය + උක්ති)
4 සුළඟිල්ල, ප්‍රස්තාවෝවිත	- සුළු + ඇඟිල්ල, ප්‍රස්තාව + ඔවිත (ප්‍රස්තාව + උචිත)

6. සන්ධි නොවූ පදයක් ඇති පද පේළිය තෝරා ලියන්න.

1 ඔවුනොවුන්, සුරගන, පරමාර්ථ, ග්‍රාමෝදය
2 සහෝදර, පොත්පත්, වක්කඩ, ඉන්නල
3 ධර්මෝදය, ශාලාධිපති, අනිත්තෙක, ජනාධිපතිතුමා
4 කොළවා, මලසුන, කරන්නැ, ගනදුර

7. මුලින් දී ඇති සන්ධි විධියට අයත් නොවන පදයක් ඇතුළත් පද පේළිය තෝරන්න.

1 ආදේශ සන්ධි - සමානාර්ථ, අමාත්‍යාංගය, දඩයම්, නම්පලා
2 ලෝප සන්ධි - මුහුපුරා, තරිඳු, නෙළුම්මල්, නලගන
3 ආගම සන්ධි - මහියංගණ, කොටියෝ, නිරවුල්, හේතුවක්
4 ආරෝහණ සන්ධි - දවසෙන්, ඉතික්ඛිති, ඇතැමුන්, දැනුමැති

8. ස්වරාදේශ සන්ධි විධියෙන් සන්ධි වන පද පමණක් ඇති පද පේළිය තෝරන්න.

1 ගරුපදේශ, ජාතිකානුරාගය, එන්නැ, අලුද්දෙයක්
2 ශ්‍රවණාගාරය, කාලෝවිත, පූජෝපහාර, දැන
3 දෙවුර, සෝපහාස, ස්වෝත්සාහ, හද්දවස
4 විරෝදාර, මුලසුන, නොයෙක්, අරුණෝදය

9. පෙළ පොතෙහි ඔබ මෙනෙක් උගත් පාඩම් ඇසුරෙන් හමු වූ සන්ධි පද දහයක් උපුටා විසන්ධි කර ලියා සන්ධි වර්ගය ද ලියන්න.

19. සන්ධි පසුගිය විභාග ගැටලු - පිළිතුරු

1. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද? (2016 O/L)
 1. නියං සාය
 2. සුරත
 3. නිරවුල්
 4. මලසුන
 2. පහත සඳහන් පද සන්ධි කොට ලියා සන්ධි වර්ගය නම් කරන්න. (2016 O/L)
 1. උදුර ආබාධ - උදුරාබාධ
පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය/ස්වර දීර්ඝය
 2. ඉන් ඉක්බිති - ඉතික්බිති
ස්වර සන්ධිය/ආරෝහණ සන්ධිය
 3. ස්වරාදේශ සන්ධියට උදාහරණයක් නො වන්නේ කුමක් ද? (2017 O/L)
 1. දූත
 2. අරුණෝදය
 3. මහේෂ්වර
 4. එලාවිල
 4. පහත සඳහන් පද විසන්ධි කොට ලියන්න. (2017 O/L)
 1. විසවුල් - වි + අවුල්
 2. ගං දිය - ගං + දිය
 5. A - දූෂ - ස්වරාදේශ සන්ධිය
 B - පොල්ලත්ත - පරරූප සන්ධිය
 C - මලසුන - ස්වර සන්ධිය
 D - මුහිතුමා - පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය
 - A, B, C, D අතුරෙන් නිවැරදි වන්නේ, (2018 O/L)
 1. A හා B පමණි.
 2. A හා C පමණි.
 3. B හා C පමණි.
 4. C හා D පමණි.
 6. පහත සඳහන් පද සන්ධි කොට ලියා සන්ධි වර්ගය නම් කරන්න. (2018 O/L)
 1. සහ + උදුර - සහෝදුර
ස්වරාදේශ සන්ධිය/ සරදෙස් සඳ
 2. රැක් + අත්තන - රැක්කත්තන
ද්විත්ව රූප සන්ධිය/ දෙරූ සඳ
 7. වැරදි අදහස දෙන ප්‍රකාශය තෝරන්න. (2019 O/L)
 1. 'ං' යන්න 'අනුස්ථාන' නමින්ද හැඳින්වේ.
 2. 'මම' යන්නෙහි අනුක්ෂිප්ත පදය 'මා' යන්න යි.
 3. 'ගස' යන්න අප්‍රාණවාවි, ප්‍රථම පුරුෂ, ඒකවචන නාම පදයකි.
 4. 'පොල් + අත්ත යන්න සන්ධි වනුයේ 'පොලත්ත' යනුවෙනි.
 8. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට හා ස්වර සන්ධියට අදාළ නිදසුන් පිළිවෙලින් දැක්වෙන වර්ණය වන්නේ, (2019 O/L)
 1. මුහිතුමා, මුලසුන
 2. දකුණත, මුහිතුමා
 3. මුලසුන, මුහිතුමා
 4. දකුණත, මුලසුන
 9. පහත සඳහන් පද විසන්ධි කර ලියන්න. (2019 O/L)
 1. පසිඳුරන් - පස් + ඉඳුරන්
 2. අත්‍යුද්‍යා - අති + උද්‍යා
 10. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් නොවන පදය තෝරන්න. (2015 O/L)
 1. දකුණත
 2. මැදැඟිල්ල
 3. දූත
 4. දිවැස
 11. පහත දැක්වෙන පද සන්ධි කොට ලියන්න. (2015 O/L)
 1. සන් + හස - සන්නස
 2. ගිරි + අග - ගිරිග

12. මුලින් දැක්වෙන පදය නිවැරදි ලෙස විසන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න. (2013 O/L)

1. අත්‍යන්ත - අති + අන්ත
2. ඔදුකුරු - ඔදු + කුරු
3. මිහින්තල - මිහින් + තල
4. අත්‍යවශ්‍යතාව - අත්‍ය + අවශ්‍යතාව

13. පහත සඳහන් පද දෙක විසන්ධි කොට ලියන්න. (2013 O/L)

1. පුපෝත්සවය - පූජා + උත්සවය
2. නළඟන - නළු + අඟන

14. ධන + ඊශ්වර, පර + උපකාර, අති + අන්ත, පූජා + උත්සව යන පද නිවැරදි ලෙස සන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න (2012 O/L)

1. ධනේශ්වර, පරෝපකාර, අත්‍යන්ත, පුපෝත්සව
2. ධනීශ්වර, පරපකාර, අත්‍යන්ත, පුපෝත්සව
3. ධනීශ්වර, පරපකාර, අත්‍යන්ත, පුපෝත්සව
4. ධනේශ්වර, පරෝපකාර, අත්‍යන්ත, පුපෝත්සව

15. පහත සඳහන් පද දෙක විසන්ධි කොට ලියන්න. (2012 O/L)

1. අත්තම් - අත් + කම්
2. කවිනිදු - කවි + නිදු

16. නොයෙක් සහ මාර්ගෝපදේශ යන වචන දෙකම නිවැරදි ලෙස විසන්ධි කර ඇති වරණය තෝරන්න.

1. නො + එක්, මාර්ග + උපදේශ
2. නොය + එක්, මාර්ග + උපදේශ (2011 O/L)
3. නො + එක්, මාර්ගෝ + පදේශ
4. නොයෙ + ක්, මාර්ගෝප + දේශ

17. පහත දැක්වෙන එක් එක් වචන ආයත් වන සන්ධි විධිය නම් කරන්න. (2011 O/L)

1. ජීවනෝපාය - ස්වරාදේශ සන්ධිය
2. පුනරුත්ථිය - ආගම සන්ධිය/ ස්වර සන්ධිය

18. නළඹ, පන්නම් යන පද දෙක අයත් සන්ධි දක්වා ඇති පිළිතුර වන්නේ, (Term Test)

1. පූර්වස්වර හා පූර්ව රූප සන්ධිය
2. පරස්වර ලෝප හා ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය
3. පරස්වර ලෝප හා පූර්ව රූප සන්ධිය
4. පූර්වස්වර ලෝප හා ස්වරාදේශ සන්ධිය

19. නිවැරදි විසන්ධිය සැකවෙන පද යුගලය වන්නේ, (Term Test)

1. නේවාසික + ආගාර, පරණ + අම්බලම
2. වපර + ඇස, වර්ත + අපදාන
3. අවංක + උදාර, පර + උපදේශ
4. නිරා + ආයාසයෙන්, හක්ති + ආධාර

20. පහත සඳහන් පද විසන්ධි කොට ලියා ඒවා අයත් සන්ධි වර්ගය ලියන්න. (Term Test)

1. මොහොර - මහ + උර, ස්වරාදේශ සන්ධිය
2. නියං සාය - නියග + සාය, ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය

21. නවීන ක්‍රමෝපාය මගින් අධ්‍යාපනයේ සාමාන්‍යතාව වර්ධනය කළ හැකි වෙයි. මෙම වාක්‍යයේ තද කළ අකුරින් දැක්වෙන පදය අයත් වන්නේ, (Term Test)

1. ස්වරාදේශ සන්ධිය
2. ගාත්‍රාදේශ සන්ධිය
3. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය
2. පර ස්වර ලෝප සන්ධිය

22. පහත දැක්වෙන පද විසන්ධි කොට ලියා ඒවා අයත් සන්ධි වර්ගය ලියන්න. (Term Test)

1. සුරිඳු - සුර + ඉඳු, පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධිය
2. වියවුල් - වි + අවුල්, ආගම සන්ධිය

23. පර ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් නොවන පදය තෝරන්න. (Term Test)
 1. මිණිබරණ 2. දියති 3. සියැසින් 4. සුරතන
24. පහත දැක්වෙන වර්ණයෙහි නිවැරදි ලෙස පද විසන්ධි කර ඇති වර්ණය තෝරන්න. (Term Test)
 1. ගෙත්තම් - ගෙත් + අම් 2. බුන්සරණ - බුන් + සරණ
 3. දෙසාකාර - දෙ + ආකාර 4. මහින්දාගමනය - මහින්ද + ගමනය
25. පහත දැක්වෙන වර්ණයෙහි නිවැරදි ලෙස පද සන්ධි කර ඇති වර්ණය තෝරන්න. (Term Test)
 1. සිහින් + ඉඟ - සිහින්ඉඟ 2. එකින් + එක - එකින්එක
 3. ඔවුන් + ඔවුන් - ඔවුන් ඔවුන් 4. පින් + ඇති - පිහැති
26. පහත සඳහන් පද නිවැරදිව විසන්ධි කරන්න (Term Test)
 1. පන්සාලිස් - පස් + සාලිස් 2. නොයෙක් - නො + එක්
27. ස්වරාදේශ සන්ධියට නිදසුනක් වන්නේ, (Term Test)
 1. මිණිබරණ 2. මැදගිල්ල 3. පරමේශ්වර 4. සන්නිවේදන
28. පහත සඳහන් විසන්ධි පද සන්ධි කොට ලියා සන්ධි නාමයද ලියන්න. (Term Test)
 1. හි + අවුල් - තිරවුල්, ආගම සන්ධිය
 2. නෙළුමු + මල් - නෙළුම් මල්, ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය
29. පූර්ව ස්වර ලෝප සන්ධියට උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද? (Term Test)
 1. නියංසාය 2. සුරත 3. තිරවුල් 4. මලසුන
30. පහත සඳහන් පද සන්ධි කරන්න. (Term Test)
 1. වන + ඔෂධ - වනෝෂධ 2. අති + අලංකාර - අත්‍යලංකාර
31. ස්වර සන්ධියකට උදාහරණයක් වන්නේ කුමක් ද? (Term Test)
 1. සුරත 2. රුවනාර 3. වැද්දා 4. පිළිතුර
32. පහත සඳහන් පද සන්ධි කොට, සන්ධි වර්ගය ලියා දක්වන්න. (Term Test)
 1. නියඟ + සාය - නියංසාය, ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය
 2. කුරුලු + ආ - කුරුල්ලා, ද්විත්ව රූප සන්ධිය/ දෙරූ සඳ
33. ස්වරාදේශ සන්ධියට හා ආගම සන්ධියට අදාළ නිදසුන් පිළිවෙලින් දැක්වෙන වර්ණය තෝරන්න.
 1. සුරියෝදය, විසවුල් 2. තිරවුල්, සුරියෝදය (2020 O/L)
 3. විසවුල්, තිරවුල් 4. විසවුල්, සුරියෝදය

